Koronavirusla mübarizədə əsas amil vətəndaş məsuliyyətidir

Yer kürəsinin hər yerində tüğyan edən koronavirusun yayılmasının qarşısını almaq üçün aylardır mübarizə aparılır. Ölkələr çoxsaylı tədbirlər görür, virusun təsirinin azaldılması məqsədilə müxtəlif addımlar atır. Lakin hələ də qlobal pandemiyanın qarşısını tam almaq mümkün olmayıb. Dünyanın kabusuna çevrilmiş COVID-19 bəşəriyyəti iflic vəziyyətdə saxlamaqda, daha aqressiv şəkildə yoluxdurmaqda və can almaqda davam edir. Artıq yeni növ koronavirusa yoluxanların ümumi sayı 55 milyonu ötüb. Belə ki, indiyədək 55 341 406 nəfər koronavirusa yoluxub, 1 331 751 nəfər bu virusdan dünyasını dəyişib.

Peyvənd təkbaşına pandemiyaya son qoymayacaq

Kritik vəziyyətlə əlaqədar əksər ölkələrdə karantin rejimi sərtləşdirilir, gediş-gəliş məhdudlaşdırılır, fövqəladə rejim tətbiq olunur, infeksiyanın yayılmasının qarşısının alınması üçün müxtəlif tibbi-profilaktik tədbirlər həyata keçirilir. Bəşəriyyət 11 aydır qlobal pandemiyaya qarşı hər cür savaşa qalxsa da, hələ də qalib çıxa bilmir. Görünən odur ki, pandemiyanın qarşısını ala biləcək peyvənd istehsal olunmayana qədər planetimiz taclı bəlaya qarşı təhlükədə qalmaqda davam edəcək.

Sevindirici hal isə ondan ibarətdir ki, peyvəndlə bağlı müsbət irəliləyişlər çoxdur. Bu günlərdə ABŞ-ın "Moderna Inc." biotexnologiya şirkəti klinik sınaqdan keçirdiyi COVID-19 əleyhinə potensial peyvəndin infeksiyaya yoluxmanın qarşısını almaqda 94,5 faiz təsirli olduğunu açıqlayıb. Bu nəticə potensial peyvəndin sonuncu sınaq mərhələsində əldə olunub. Klinik sınaqda iştirak etmiş 95 nəfərdən yalnız 5-i infeksiyaya yoluxub.

"COVID-19-u dayandıra biləcək bir peyvəndə sahib olacağıq" deyə şirkətin prezidenti Stephen Hoge açıqlamasında deyib.

"Moderna" peyvəndinin əsas üstünlüyü onun "Pfizer"in peyvəndindən fərqli olaraq ultra soyuq anbara ehtiyac duymamasıdır. "Moderna"nın potensial peyvəndi 2-8 dərəcə arasında olan soyuducuda 30 gün, altı aya qədər isə 20 dərəcə temperaturda saxlanıla bilər.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) Baş direktoru Tedros Adhanom Gebreyesus isə peyvəndin COVID-19 pandemiyasının qarşısını ala bilməyəcəyini deyib: "Peyvənd əlimizdəki digər vasitələri tamamlayacaq, lakin onları əvəz etməyəcək. Peyvənd təkbaşına pandemiyaya son qoymayacaq".

Bu isə o deməkdir ki, peyvənd ixtira olunduqdan sonra da virusla mübarizədə qorunma tədbirlərindən maksimum istifadə etmək lazım gələcəkdir.

İnfeksiyanın yayılma sürəti məhdudlaşdırıcı tədbirləri zəruri edir

Bütün dünyada olduğu kimi, son aylar Azərbaycanda da koronavirusa yoluxma sayında artım müşahidə olunur. Lakin digər ölkələrlə müqayisədə bizdə COVID-19-a yoluxma və ölüm faizi xeyli aşağıdır. Bu isə ölkəmizin qlobal pandemiyanın öhdəsindən gəldiyini aydın göstərir. Azərbaycan dövləti pandemiyanın yayılmağa başladığı ilk günlərdən qlobal bəlaya qarşı mübarizəyə start verib. Koronavirusa qarşı ölkəmizdə mümkün effektiv və zəruri tədbirlər ardıcıllıqla həyata keçirilib və yenə də davam edir. Dövlətimiz vətəndaşların sağlamlığını, təhlükəsizliyini qorumaq, virusun kütləvi yayılmasının qarşısını almaq üçün bütün imkanlardan istifadə edir. Azərbaycanın COVID-19-la mübarizədə uğurlu fəaliyyəti, qəbul edilmiş qərarların vaxtında və yüksək keyfiyyətlə icrası ölkədə sanitar-epidemioloji vəziyyəti nəzarət altında saxlamağa imkan verib.

Təəssüf ki, oktyabr ayından etibarən Azərbaycanda koronavirusa gündəlik yoluxmada artım nəzərə çarpır, sanitar-epidemioloji durum ürəkaçan deyil. İnfeksiyanın bu cür yayılma sürəti bir sıra vacib məhdudlaşdırıcı tədbirlərin görülməsini zəruri edir. Elə ona görə də mövcud sanitar-epidemioloji vəziyyəti nəzərə alaraq Nazirlər Kabineti ölkə ərazisində xüsusi karantin rejiminin müddətini dekabrın 1-dək uzadıb. Bütün təhsil pillələri üzrə tədrisin distant təşkilinə başlanılıb. Müxtəlif şəhər və rayonların ərazisində xüsusi karantin rejiminin yeni qaydalarının tətbiq edilməsinə dair qərar qəbul edilib.

Karantin qaydalarına riayət etməliyik

Bir müddət əvvəl mütəxəssislər ilin soyuq fəsillərində bütün tənəffüs yolları infeksiyalarının, o cümlədən yeni növ koronavirusun artacağı ilə bağlı xəbərdarlıq etmişdilər. Həmin infeksiyaların artım səbəbi soyuq havanın tənəffüs yollarının müdafiə qabiliyyətini zəiflətməsi nəticəsində infeksiyalara qarşı həssaslığın yaranmasıdır. Lakin bununla yanaşı, bizdən asılı olan səbəblər də var. Ölkədə Vətən müharibəsi başlayandan bəri infeksiyadan qorunma qaydaları ikinci plana keçdi. Hər kəsin diqqəti, fikri ön cəbhəyə, Azərbaycanın haqq savaşına yönəldiyi üçün koronavirus anlayışı aktuallığını itirdi. Xüsusən cəbhədə uğurlu əməliyyatların olması, vətəndaşlarımızın bu məsələyə münasibəti demək olar ki, koronavirusla mübarizəni unutdurdu. Bəzi vətəndaşlarda arxayınlığın və laqeydliyin yaranması, xüsusi karantin rejiminə, gigiyena qaydalarına riayət olunmaması, maskadan istifadənin azalması, distansiya saxlanmaması da Azərbaycanda COVID-19 infeksiyasına yoluxma hallarının kəskin artmasına, sanitar-epidemioloji vəziyyətin pisləşməsinə səbəb oldu.

Hazırda yaranmış mənfi tendensiyanı müsbətə doğru dəyişmək də bizim özümüzdən asılıdır. İndiki məqamda koronavirusla mübarizədə əsas amil vətəndaş məsuliyyətidir. Bizim vətəndaş olaraq aparacağımız mübarizə, üzərimizə düşən məsuliyyət karantin qaydalarına riayət etməkdir. Qaydalara nə qədər çox riayət edilərsə, yoluxma da o qədər az qeydə alınar. Qaydalara əməl edilmədikdə təbii ki, yoluxma sayı artır. Unudulmamalıdır ki, iaşə obyektləri, ictimai nəqliyyat, istənilən qapalı məkan, insanların sıx toplaşdığı yerlər infeksiyaya yoluxmaq üçün əlverişli məkanlardır. Vətəndaşlarımız mümkün qədər bu cür yerlərdən uzaq durmalı, kütləvi tədbirlərdə iştirakdan çəkinməli, iştiraka ciddi zərurət yarandığı hallarda isə qoruyucu vasitələrdən mütləq istifadə etməlidirlər. Bu gün hər kəs məsuliyyətli olmalı, Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın qərarlarına riayət etməli, özünü, yaxınlarını qorumalıdır.

Koronavirus ümumxalq problemidir və bu problemlə mübarizədə hamımız səfərbər olmalıyıq. Bu isə çətin deyil, belə ki, sadə yollarla - sosial məsafə saxlamaq, tibbi maskadan istifadə etmək və gigiyenik qaydalara əməl etməklə gözəgörünməz düşmənə - koronavirusa qalib gələ bilərik.

Xəyalə MURADLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2020.- 18 noyabr.- S.13.